

Svet
Evropske unije

Bruselj, 17. julij 2023
(OR. en)

11827/23

AGRI 407
AGRIFIN 86
AGRIORG 86

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: delegacije

Zadeva: Razmere na trgu, zlasti zaradi invazije v Ukrajini
– *informacije Komisije in držav članic*
– *izmenjava mnenj*

V okviru priprav na sejo Sveta (kmetijstvo in ribištvo) 25. julija 2023 vam v prilogi pošiljamo dokument predsedstva o navedeni zadevi z vprašanji za razpravo na ministrski ravni.

Razmere na trgu, zlasti zaradi invazije v Ukrajini

Po invaziji Rusije na Ukrajino februarja 2022 je postalo jasno, da je treba izboljšati znanje o razpoložljivosti osnovnih surovin za prehransko varnost v Evropski uniji. Cilj je spodbujati preglednost na notranjem trgu ter oceniti ustrezne ukrepe in dejavnosti, ki jih je treba izpeljati v primeru morebitnih motenj na področju trgovanja s temi surovinami.

Kar zadeva mednarodne razmere, je Mednarodni svet za žito v junijskem poročilu za sezono 2023/24 napovedal zmanjšanje svetovne proizvodnje žita za 2 milijona ton, in sicer na 2 292 milijonov ton. To zmanjšanje svetovne proizvodnje je posledica nedavnih obsežnih in čezmerno suhih vremenskih razmer, ki so negativno vplivale na svetovne donose.

Kljub tem izzivom naj bi bila skupna napoved proizvodnje žita le malo nižja od rekordne vrednosti izpred dveh let, ko je dosegla 2 295 milijona ton. Toda pričakuje se, da bo predvidena potrošnja presegla proizvodnjo, kar bo povzročilo 2,5-odstotno zmanjšanje zalog ob koncu sezone v primerjavi s prejšnjo sezono.

Zaradi tega stanja zmanjšanih zalog skupaj z negotovostjo glede podaljšanja črnomske pobude za izvoz žita bo nestanovitnost še naprej prevladujoče stanje na svetovnih trgih z osnovnim žitom.

Vendar pa je bila 19. maja 2022 sprejeta Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/791, s katero smo zagotovili orodja, ki lahko pomagajo ublažiti nestanovitnost in izboljšati ozaveščenost o stanju zalog na ravni EU. Ta uredba spreminja Izvedbeno uredbo (EU) 2017/1185 glede obveščanja o ravneh zalog žit, semen oljnic in riža. Uvaja obveznost, da kmetijski sektor od julija 2022 zadevne informacije sporoča Evropski komisiji.

Po vzpostavitvi tega novega okvira za spremljanje zalog se sistem spremlja na sejah strokovne skupine za kmetijski trg, Komisija pa redno daje informacije o stanju poročanja držav članic.

Eno leto po uvedbi mesečnega spremljanja zalog je smiselno oceniti njegovo učinkovitost in uporabnost.

Ob upoštevanju navedenega in zaradi začetka tržnega leta za številne osnovne kmetijske proizvode, pa tudi da bi se olajšale konstruktivne razprave v Svetu, se zastavljajo naslednja vprašanja:

- 1. Glede na to, da se je kampanja za žita in oljnice začela 1. julija, kako države članice dojemajo razmere na trgu glede na svoje ocene letine za leto 2023 in geopolitične razmere? Katere srednje- in dolgoročne izzive pričakujejo države članice?*
- 2. Kakšne izkušnje in pričakovanja imajo države članice glede tega, kako naj bi novi sistem za spremljanje zalog prispeval k povečanju preglednosti trga? Katera druga orodja se vam zdijo primerna za boljše razumevanje trga, zlasti v smislu pripravljenosti na morebitne krizne razmere?*
